

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrta leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrta leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Zehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnštva telefon št. 85.

Država in „Südmarka“.

Zgodil se je nov skandal. Naravnost nečuvjen skandal, kakršnega doslej še nismo doživeli in ki bi ga bili najmanj pričakovali v dobi, ko je na krmilu vlada, ki hoče svojo srečo poskusiti s kompromisi med narodi.

Ta nečuvni skandal se je zgodil z odločbo finančnega ministrstva, ki se glasi doslovno: K. k. Finanzministerium Z. 47842.

Wien, am 28. Juni 1907. Verein Südmark in Graz um Effektenlotterie.

Andie k. k. Statthaltereii in Graz. Im Einvernehmen mit dem k. k. Ministerium des Innern, dem k. k. Handels- und Ackerbauministerium wird dem Verein Südmark in Graz die Bewilligung erteilt, im Jahre 1907 eventuell 1908 zu Gunsten verarmter und notleidender Handwerker und Bauern in den deutschen (!) Alpenländern Oesterreichs eine Effektenlotterie mit 300.000 Losen zum Preise von je einer Krone bei Ausschuss von Gewinnen in Geld, Geldeffekten und Monopolgegenständen taxfrei zu veranstalten.

Die Lotterie muss von der Unternehmung selbst, das ist in eigener Regie durchgeführt werden. Demgemäß ist die Uebertragung der Durchführung dieser Lotterie an einen Unternehmer, sowie der Vertrieb der Lose durch einen Generalunternehmer untersagt. Desgleichen ist der Verkauf der Lose durch Agenten und Hausierer, sowie der Verkauf auf offener Strasse nicht gestattet.

Dagegen wird dem genannten Vereine bewilligt, sich zum Zwecke des Absatzes der Lose der Tabaktrafikanter, der Lottokollektanten und sonstigen Gewölbhhaber zu bedienen. Hinsichtlich des Lostextes behält sich das Finanzministerium nähere Weisung vor.

Die Ziehungslisten müssen übrigens in allen Verschleissstellen der Lose zur Einsicht für das spielende Publikum aufgelegt werden. Behufs Ueberwachung des Vorganges bei der Ziehung ist zu derselben ein politischer Beamter zu entsenden. Innerhalb eines halben Jahres nach der Ziehung hat der genannte Verein der k. k. Statthaltereii eine Bilanz nach dem beiliegenden Formulare

einzusenden, die im Besitze befindlichen unverkauften Lose zur allfälligen Revision bereit zu halten und den Nachweis zu erbringen, dass der Nettoertrag dieser Lotterie dem erwähnten Zwecke zugeführt worden ist. Eine Abschrift der Bilanz hat die k. k. Statthaltereii anher vorzulegen.

In Erledigung des Berichtes vom 17. Juni 1907 Z. 1/2148/2 wird die k. k. Statthaltereii eingeladen, den genannten Verein von dieser Bewilligung sofort mit dem Bemerkten zu verständigen, dass die Entscheidung über das Ansuchen um Gestattung der Reluierung des ersten Treffers nachfolgen wird.

Der k. k. Finanzminister Korytowski m. p.

Pri najboljši volji ne moremo te odločbe imenovati drugače, kakor nečuvjen skandal, zakaj ta odločba priča, da se je c. kr. vlada pridružila boju zoper slovenski narod, ki ga vodi društvo »Südmark«, in da c. kr. vlada iz državnih sredstev subvencionira boj društva »Südmark«, ki meri na gospodarsko in narodno uničenje Slovencev.

Doslej se še ni primerilo, da bi bila vlada sploh kdaj dovolila efektivno loterijo bojnemu društvu z izrazito narodno politično tendenco. Dovoljevale so se efektne loterije vedno samo v humanitarne ali kulturne namene.

Prvič se je zgodila izjema sedaj. Naj nam vlada nikar ne hodi z izgovorom, da je dovolila to loterijo »zu Gunsten verarmter und notleidender Handwerker und Bauern in den deutschen Alpenländern«. (Od kdaj pa so alpske dežele nemške? Ali mar sodi c. kr. vlada, da Slovenci v alpskih deželah sploh nič ne štejejo?) Loterija se je dovolila »Südmark«, ki v izvajanju in lažnjivo imenuje svoj boj na gospodarsko in narodno uničenje Slovencev »podpiranje nemških rokodelcev in kmetov«. To je le navidezna firma, pod katero skriva »Südmark« svoje prave namene. Slovenci smo v tem oziru že davno na čistem. Tudi Nemci sami ne taje, da je »Südmark« bojno društvo, delujoče na gospodarsko in narodno uničenje Slovencev in zato je tudi državljanstvo štajerski nehal dajati »Südmarki« subvencije. Štajerski državljanstvo, ki je po svoji večini najbolj nemškoconacionalen med vsemi dež. zbori, se ni upal storiti tega, kar je storila vlada.

Vlada namreč ni »Südmarki« izkazala povsem nedopustno izjemno dobro, dovolivši ji efektivno loterijo, nego je »Südmarki« dovolila celo direktno subvencije. S tem, da je vlada dovolila »Südmarki« prireditve loterije taxfrei, s tem je vlada darovala društvu »Südmark« 3000 K iz državnih sredstev. To se pravi, na stroške države pospeševati ubijanje Slovencev.

V smislu § 27. loterijskega patenta z dne 13. marca 1813. bi morala »Südmark« za prireditve loterije plačati takse 3000 K. Vlada je »Südmarki« to takso darovala. Ali je že kdo slišal, da bi bila vlada kakemu slovenskemu humanitarne ali kulturne društvo izkazala to, kar je izkazala sedaj tako eminentno bojnemu društvu z narodnopolitičnimi nameni, kakor je »Südmarka«? Še nikdar! Vsako še tako malo, še tako ubogo in kravvo potrebno slovensko društvo mora brez pardona plačati takso, tudi če hoče prirediti borno tombolo ali boren srečelov s par sto številkami — med tem ko je vlada lahkega srca darovala bogati »Südmarki«, bojnemu društvu bogatega naroda kar 3000 kron takse, ki bi je društvo toliko laglje plačalo, ker bo vendar zaslužilo skoro tristotisoč kron.

To govori cele knjige in meče uprav bengalično luč na vladajoče razmere.

Sklicanje državnega zbora.

Dunaj, 1. septembra. Z meročajne strani se poroča, da se državni zbor skliče 15. oktobra. Poprej bodo pri ministrskem predsedniku konferenca z voditelji raznih strank zaradi nagodbe, proračuna in sklicanja delegacij. Predsednik državnega zbora dr. Weiskirchner odloži pred zopetnim zasедanjem vse svoje službe in naslove pri dunajski občini.

Tirolski deželni zbor se ne skliče.

Inomost, 1. septembra. Na željo ministra notranjih del se je sklicala konferenca tirolskih deželnih odborov. Deželni odborniki so se poprej posvetovali z načelniki deželnozbornih strank, nakar se je konferenca izrekla proti sklicanju deželnega zbora pred njegovim razpustom. O sklope se je obvestil minister notranjih del.

Česka zveza.

Praga, 1. septembra. Poslanec dr. Kramář zahteva v svojem glasilu, naj se zveza čeških klubov izreče za resnično zvezo vseh čeških strank, ne pa da je zveza le neprisljuna družba strank, ki so le nerade in le zategadelj skupaj, ker se tako splošno zahteva na Češkem.

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 1. septembra. Zastopniki obeh vlad bodo imeli 9. septembra na Dunaju konferenco, da določijo stališče, ki ga zavzame vsaka vlada pri predstoječem zaključanju nagodbenih pogajanj. Gre se to pot za sklenitev avstro-ogrsko carinske in trgovinske pogodbe in o konvencijah, ki so s tem v zvezi. Glede junktima, ki ga stavi avstrijska vlada med nagodbo, kvoto in bančnim vprašanjem seveda v carinski in trgovinski pogodbi ne more biti govora o kvoti ali banki. Spremembo glede banke bi morala banka sama zahtevati, kar se dosedaj ni zgodilo. Kvoto je določil cesar do 31. dec. t. l. Spremembi kvote ne more nobena stranka narediti sama, temuče le obe sporazumno. Da se je kvota določila le za pol leta, zgodilo se je zato, ker se je v avdienciji v Ištu konstatirala mogočnost, da se kvotni deputaciji sestane še letos. — Neodvisna stranka noče ničesar slišati o samostojni banki preko leta 1910.

Radikalni Srbi.

Budimpešta, 1. septembra. V Rumi so imeli radikalni Srbi iz Hrvaške in Ogrske konferenco, na kateri so sklenili, pozvati poslanca Krasojevića in Lisavca, naj odloži mandata. Dne 8. septembra bo v Rumi velik shod vseh radikalnih Srbov.

Hrvaško-madžarski konflikt.

Budimpešta, 1. septembra. Hrvaški ban dr. Rakodczay je imel razgovor z dopisnikom »Pester Lloyd« ter rekel glede hrvaško-madžarskega konflikta: »V najkrajšem času — dneva še ne morem določiti — grem v Budapešto, da stopim v zvezo s skupno vlado. Ako se zbere potem povodom mojega bivanja ministrski svet, govorilo se bo tudi o drugem delu mojega programa, ki potrebuje sklepa ministrskega sveta

in pritrčila večine državnega zbora. Ta del mojega programa se potema tudi obelodani, in s tem bo ustvarjen temelj za novo unionistično stranko. Temelj nove stranke bo bivša narodna stranka, ki naj pritegne nase vse nagodbi prijazne elemente. Sedanja koalicijska pa si mora biti na jasnem, da je za vedno izključeno, da bi se kdaj vrnila doba Pejačević-Nikoličeve vlade. S to eventualnostjo tedaj gospodje pri koalicijski ne smejo računati. Morda se stvar poostri tako zelo, da se bo moral imenovati kraljevi komisar.

Pomiloščenje v Črni gori.

Cetinje, 1. septembra. Knez Nikola je pomiloštil vse, ki jih je vojno sodišče pred mesecem v Šavniku obsodilo. Izvzeti iz pomiloščenja so le glavni provzročitelji nemirov.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 1. septembra. Na avtonomijo visokih šol se je izvršil resen atentat. V Odesi sta odstavljena rektor in njegov namestnik ter sta obtožena, ne da bi bil profesorski kolegij o tem obveščen. V Petrogradu so ravnatelj in dekane politehniške izročili sodišču.

Odesa, 1. septembra. Tajna policija je aretovala večjo družbo, ki jo tvorijo zgolj inteligentne osebe. Ni še znano, česa dolže aretovane. Med njimi je državnega pravdnika namestnik Belov, neki preiskovalni sodnik, policijski komisar in več drugih odličnih funkcionarjev. Aretovali so prepeljali v Kijev.

Angleško-ruski dogovor.

Petrograd, 1. septembra. Zaradi ureditve različnih vprašanj, ki se tičejo interesov obeh držav Aziji, so se vršila že več dni pogajanja, ki so se večeraj zaključila ugodno ter sta tozadevno pogodbo podpisala ruski minister zunanjih del in angleški poslanik. Pogodba stopi takoj v veljavo.

Punt v Maroku.

London, 1. septembra. Da se je Mulej Hafid proglasil za sultana, je največ pripomogel njegov zdravnik, Avstrijec dr. Holzmann, ki spremlja povsod novega sultana ter je njegov glavni svetovalec. Ministrski predsednik novega sultana je 57letni Belkabor, ki je že pokojnemu sultanu bil glavni svetovalec. Vojni minister je El Menebbi.

LISTEK.

Izlet v Beneško Slovenijo.

(Spisal Ivan Zorec.)

(Dalje.)

Tu je zelo stara in nizka cerkev z visokim stolpom. Pod lipo pri cerkvi so se zbirali v prejšnjih časih nadiški Slovenci in so ukrepali o javnih zadevah in si sodili pravde in spore sami. Takega domačega sode bi menda bilo treba še dandanes, ker se tamkajšnji naši rojaki baje prav radi pravdajo, kajpak v veliko veselje laških odvetnikov iz Čedadada in Vidma...

Na mesto, kjer je stal nekaj narod pred sodnikom-bratom in rojakom, kjer je rajala, vriskala in prepevala domače pesmi vesela slovenska mladež — tu sem je postavila italijanska vlada žensko pripravnico s konviktom, ki vzgaja italijanske učiteljice in poitalijančuje domačinke, da potem kot laške učiteljice raznarodujejo svoje sestre in brate v trdo laških šolah.

Vse učilnice so namreč italijanske, vsi uradi uradujejo italijansko, vsi javni napisi... vse je italijansko.

Res, čuditi se moramo, da so si ohranili beneški Slovenci vsaj svoj jezik, da jim sploh še ni ugasnila luč plemenske zavesti; zakaj sleherni, ki

sem z njim govoril, mi je z nekim ponosom trdil, da je »Slovenec«.

Domislil sem se svojih rojakov v domovini ponekod in sem se čudil... sram me je bilo in žalost je napolnila srce z najljutejšo bridkostjo.

Ljudstvo je prihajalo ravno h krščanskemu nauku, ko smo bili prišli do cerkve; stopili smo za njimi.

V Italiji nima duhovnik ničesar opraviti s šolo. Čudno — v domovini svetnikov in svetih očetov...! Verski pouk dobivajo šolski otroci v cerkvi. Pred altarjem sedijo dečki in deklice v navadnih šolskih klopih, pred njimi pa duhovnik v lesenem ali slamnatem naslonjaču in jih uči verskih resnic tako zanimivo, da je lepo poslušati in gledati. — Ko smo bili vstopili, je ravno razlagal, kaj je greh. Govoril je lepo domače in prijazno, brez lasanja in šibe. Pa tudi otroci so se vedli do njega udano in zaupno ter so mu dajali na vse točne in jasne odgovore. Nekaj povsem novega nam je bilo, da jih je odgovarjalo več hkrati in vsevprek, kdor je znal, je odgovoril kakor da bi se kosal s svojimi tovariši v znanju in pazljivosti. Videti je bilo, da otroci niso bili raztreseni, da vsi z vso paznostjo zasledujejo učiteljeve besede.

Tudi odrasli prav domače občujejo s svojim duhovnikom v cerkvi, kjer delajo med pridigo ali med mašo prostodušne opazke kar na glas. — Pri nas bi takega brezbožnega zaprl radi motenja vere, čeprav bi se recimo, samo branil, ko bi mu dušni

pastir očital v cerkvi take stvari, ki bi tangirale njegovo pošteno čast.

A tudi naš šolski nadzornik, ki bi videl »tak« pouk, bi ves ogorčen vzkipel, češ, da ni nobene discipline in ne gre, da bi jih več hkrati odgovarjalo na isto vprašanje, in ne samo tisti, ki je vprašan.

Kaj hočemo! Nemška disciplina in pedantska vzgoja trhlegermanškega birokratizma sta nam tako v krvi, da se tega menda nikdar več ne otresemo. Naši otroci se učijo vsega, samo resnično potrebnih stvari najmanj, in morajo biti v šoli mašine, ki se smeje zganiti le, kadar učitelj navije tak živ stroj. Sicer pa roke na klop in lepo tiho, če misliš kaj ali pa nič... Nikomur ni vsiljevati prepričanja, ali jaz sem mnenja, da se otrok gotovo več nauči, če ga ne dresiramo, ampak ga pustimo otroka, ki mu vzbujajmo z ljubeznivostjo in primerno potrpežljivostjo veselje do uka.

Dovolj o tem.

Kdor bi hotel spoznati Benečijo v resnici tako, kakor je, proučiti vse šege in navade naših rojakov pod italijanskim solncem — oni bi moral res križem prehoditi ta lepi del slovenske domovine; kajti zelo čudno je tam.

Beneški Slovenci imajo menda štiri narečja in več podnarečij. Vsaka takih skupin živi bolj zase in se zanima za soseda-rojaka samo, kadar kupčuje z njim ali pa — se pravda. Te skupine sila malo občujejo med

seboj, da ne govorimo o zelo redkem stiku z avstrijskimi Slovenci. Praktična potreba jih veže radi trgovine največ na Italijane. In tako imajo ljudje, ki jih družijo kak skupen interes ali so geografično stisnjeni v eno skupino, svoje narečje in običaje. Na drugi strani pa skrbi vlada, da Slovenci ne pridejo preveč do spoznanja in zahtev po starih, zgodovinskih utemeljenih pravicah... Najbolj čist jezik govorijo menda nadiški Slovenci okoli Št. Petra.

Nam se je mudilo, in vzeti smo si morali do Čedadada voz, da ne zamudimo vlaka v Videm, in od tam v Kormin in Trst. Sicer je pa iz Št. Petra do Čedadada poldrugo uro hoda po sami ravnini; človek tedaj tudi z voza vidi, kar je v naglici mogoče videti.

Kar na cesti smo ujeli voz, v katerem sta sedela dva brata Furlana. Prav prijazna in vljudna moža sta nam kazala, do kam sezajo Slovenci, kako se ta ali ona razvalina imenuje. Ko sta govorila o Slovenceh, nisem opazil nobene mrznje ali kake zaničevalnosti, kakor to doživljamo pri lahonskih poturcih v Avstriji. Starejši brat nam je pravil, da je bil že na Triglavu in da je od tam videl celo v Furlanijo; to ga je neki zelo ganilo z začudenjem zbog takega razgleda.

Cesta iz Št. Petra v Čedad vodi ob Nadiži. Furlana sta na primernem kraju ustavila voz, da smo pogledali, kako šumi pod cesto, v ozki in skal-

nati strugi ta naši Soči podobna gorska reka. V svojem poznejšem teku pa preplavlja deroča njena voda rodovitna furlanska polja. Nadižina struga je ponamesto zelo široka in polna voda. Od marijacejske cerkve in s hriba Sv. Ivana smo videli v daljavi dolgo, ravno kakor tista bela kača v pravljici se vijóčo črto.

Ko se pripeljemo do, menda 30 metrov visokega mostu čez Nadižo, opozorita nas Furlana, da je tukaj jezikovna meja, od tu naprej da so Furlani.

To se najbrže ujema, kar se tiče jezika kot takega, dejstvo pa je, da se tudi od tu naprej ne opaža italijanskih tipov. Prebivalstvo je pač poitalijančeno, krvi in lica pa ni italijanskega... Srečal nas je vojak, korenjaške postave, plavalas. Lepo mu je pristojala lična uniforma. Takle zal dečko — pa bi bil italijanske matere sin! Ni mogoče; tega je rodila beneška Slovenka, kri slovenske krvi je tak junak.

Neki slučaj. Avstrijski Italijan je vprašal nekoč pred grajskimi vrati v Vidmu stražarja vojaka, če bi si lahko ogledal notranje grajske prostore. Pa glejte spaka! Vojak mu je lepo slovensko odgovoril, da ga ne razume, da naj pove svojo željo stražnemu poveljniku. Lahko si mislimo, kako dolg obraz je napravil naš Lahonček, ki se ni mogel sporazumeti z italijanskim vojakom v italijanskem jeziku!

(Konec prihodnj.)

ki je bil že minister odstavljenemu sultanu. Tudi ostali ministri so izurjeni diplomatje. Novi sultan izjavlja, da hoče z vsemi narodi živeti v miru, toda Maroko mora ostati last Mavrov. Spoštovati hoče stare domače navade, ne pa zanašati v deželo evropske običaje, kakor je to delal dosedanj sultan. Novi sultan je poklical k sebi bogate Žide, obljubil jim, da bo spoštoval njihove pravice, a obenem jih je prosil, naj mu priskrbe posojilo za novo armado. Židje so posojilo dovolili ter obljubili, da se obrnejo na vse premožne rojake, da bo posojilo čim večje. Novi sultan bo zasedel Casablanca, da bodo mogli Francozi oditi.

Pariz, 1. septembra. S francoskim parnikom »Du Chayla« je prispelo v Tanger več Francozov, Nemcev in Angležev, ki so prišli iz Larša brez vsakih zadržkov.

Madrid, 1. septembra. Novi sultan Mulej Hafid je razposlal na vsa plemena okolišnic, v kateri zahteva, naj ne napadajo Evropejce, dokler ne pride sam med nje. Ako se bodo njegova pogajanja s Francozi razbila, bo skupno s plemeni napadel kristjane. Vključ temu je 6000 bojevitih Marokancev iz plemena Dukala napadlo Evropejce v Buali pri Casablanci. Le s pomočjo topov na francoski vojni ladji je bilo mogoče odbiti napad.

Dopisi.

Iz Prema. Ob vsakih volitvah kriče naši od skofa ne brzani popi, da je vera v nevarnosti. Seveda, ker se boje, da bi prišli na površje močje poštenjaki, kojim je ljudski blagor bolj pri sre, kot nezaslužene koristi naših popov. No, vera je res v nevarnosti, toda to nevarnost povzročajo ravno ti ljudje, ki ob volitvah kriče o nevarnosti vere. Dokaz tega je tudi naš župnik Lovšin. Pri nas se je zgradila pod blagim župnikom Frelchom velika in precej v modernem slogu zidana cerkev. Cela fara je bila ponosna nanjo. Akoravno jo je z velikimi žrtvami zgradila, ji vendar ni bilo žal za vse žrtve, ker se je mala in ubožna fara mogla ponasati z lepo in veliko cerkvijo, dograjeno leta 1868. Za gori omenjenim zgraditeljem te cerkve bili so še razni župniki, ki so več ali manj skrbeli za to stavbo. Ali sedaj pridite Vi, prevziveni gospod kativa, pardon, Bonaventura, pogledat, v kakšnem stanu se nahaja ta nekdanja lepa cerkev. Navada je bila pri nas odkar je bila cerkev blagoslovljena, da je bil na Angelsko nedeljo cerkveni shod, katerega je cela fara praznovala. Prihajalo je tudi veliko tujcev iz sosednih fara. Bil je na ta dan vselej tudi offer ali darovanje za cerkvene potrebe, seveda pri slovenski sv. maši ob 10. uri. A česa se je omissil letos naš gospod župnik: Oznanil je za nedeljo, dne 1. septembra, to je Angelsko nedeljo, mašo in litanije ob 7. uri zjutraj, z zgovorom, da mora iti k nekim vajam. Mi sicer ne vemo h kakim. Hudobni jeziki govorijo o takih vajah, ki bi se njemu ne spodobile, vendar pisec tega dopisa ne misli tako slabo o njem. Toda pri vsem tem bo pa cerkev in fara precej oškodovana vsled njegovih vaj. Naša cerkev ima tudi patrona, prej grofa ali kneza Porcija, sedaj je naslednik župnik Lenasi v Smihelu, kateri je celo Porcijevo posvetilo prav po nizki ceni kupil, a našim kmetom na veliko dragino parcelirano razprodal, ter zaslužil prav lepe tisočake pri tem. Vendar se sedanji patrona, župnik Lenasi, upira prispevati za to cerkev, kar je liberalni grof Porcija rad prispeval. Na ta način mora torej vera pešati. Toliko za danes, a gospodu Lovšinu pa povemo, da je mera polna, in da smo vsi farani siti njegovih nasprotovanj. Trpeli smo do sedaj le vsled tega, ker se že več kot tri leta odpravlja stran iz Prema, vendar vidimo, da mu bomo morali mi pomagati, da se ga enkrat iznebimo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. septembra.

— **Cerkvena slavnost na Brezju.** Tudi v cerkvenih zadevah ima moda velik vpliv in pride toliko laglje do veljave, ker igra kupčijska konkurenca tudi v cerkvi veliko vlogo. Moda in kupčijska konkurenca sta merodajni zlasti pri božjih potih. Tisto ljudstvo, ki tiči še globoko v temi, misli, da stori zasluženo in sebi koristno delo, če gre na božjo pot, in ker tiči v vsakem človeku želja, ogledati si nekaj sveta, se malo razveseliti in v drugih krajih pozabiti domačih skrbi in pregljav, je pač naravno, da hodijo ljudje radi na božja pota. Nekdanj so pač duhovniki kakor verniki živeli v prepričanju, da je romanje za dušo jako koristno. Sčasoma se je seveda med duhovniki začelo jasni in danes je tako, da žive najnižji sloji ljudstva še vedno v ta-

kih nazorih, za duhovnike pa so božja pota postala plodonosna podjetja. Moda in konkurenca sta vzrok, da je sčasoma prišla ob veljavo marsikaka znamenita božja pot. Koliko je samo na Kranjskem romarskih cerkva, kjer se je včasih kar trilo ljudstva in ki so danes popolnoma zapuščene in pozabljene. Včasih so se tam čudeži godili in so tam različni nebeski dostojanstveniki delili izredne milosti, a danes se okrog teh cerkva pasejo samo še koze. Moda in konkurenca. En vogue je danes samo Brezje. Franciškani, ki so si tam zgradili cerkev in samostan, so z izredno spretno reklamo znali vsa konkurenca podjetja potisniti v ozadje. Začeli so z malim. Ko je gosposcina Ovijazheva ležala na smrtni postelji, so jo franciškani zastražili in niso pustili k njej niti najbližjih sorodnikov. Več dni so jo pripravljali za nebesa. Pripravljali so jo temeljito in ko je bila popolnoma pripravljena, so franciškani poklicali dr. Susteršiča, da napravi testament. Gdč. Ovijazheva je vse svoje lepo premoženje zapustila franciškani za napravo božjepotnega podjetja na Brezjah. Franciškani so jo tako izdatno pripravili na nebesa, da je popolnoma pozabila na svoje siromašne sorodnike in na svečano svojo obljubo, da jih v svoji oporoki ne pozabi. Takrat so se različni advokati in funkcionarji državnega pravdnštva mnogo bavili s to oporoko, toda opraviti se ni nič dalo. Z denarjem rajne gdč. Ovijazheve so franciškani sezidali svoje podjetje na Brezjah. To podjetje cvete in nese lepe dobičke. Letos se je ravno o pravem času, tik pred veliko sezono zgodil še čudež, ki je na mah uničil vso konkurenco. Se sv. Višarje so prišle ob kredit. Ljudje poznajo samo še Brezje. Ali se je čuditi, da se je sprito takemu razpoloženju nadvse imenitno obneslo kronanje matere božje, ki se je izvršilo včeraj. Udeležba je bila ogromna. Na tisoče ljudi od vseh strani je prihitelo na Brezje, z zastavami in brez zastav, z železnico, z vozovi in peš. Malo računano, je offer nesel 25 do 30 tisoč kron, prej več kakor manj. Izkazalo se je, da je histerična Marija Finžgar atrakcija prve vrste. Kaj je pozitivni uspeh te priredbe? Da so podjetni franciškani napravili izborna kupčijo in da se je med preprostim ljudstvom zopet utrdil klerikalizem v izredni meri. Bisinga in duhovska moč imata profit, ljudstvo pa ima škodo, materialno in moralno, zakaj razmetalo je mnogo denarja in podivjalo je verskega fanatizma. Kar se je zgodilo še drugega greha, o tem niti ne govorimo. Stara stvar je, da se na božjih potih vse prej goji kakor nravnost.

— **Včerašnja slavnost na Brezjah.** Pred kratkim je bilo na Sv. Višarje romanje moških, ki pa so imeli jako žalostne dni takrat, kajti dež jih je pral, pri tem je pa še strela udarila v cerkev, da so ljudje popadali po fleh. Druge nesreče sicer ni bilo. Bolj žalosten izid je bil pa včeraj na Brezjah. Po Ljubljani krožijo vznemirljive vesti, da je bilo pohojeno neko 18letno dekle, ki je umrlo vsled tega, več oseb, zlasti otrok pa da je bilo nevarno poškodovanih tudi vsled gneče. Čudno je, da današnji uradni list trdozvočno molči o vsej tej stvari, kakor bi jo hotel prikriti. Sicer se bo pa že se izvedelo o vsem tem.

— **Shod narodne delavske organizacije v Trstu.** Včeraj popoldne ob petih je priredilo to mlado, a velevažno društvo svoj prvi javni shod pri Sv. Ivanu. Udeležba je bila ogromna, najmanj 3000 Slovencev se je zbralo na zborovališču. Na shod je prišlo tudi kakih 200 socialistov, med katerimi je bilo komaj 50 Slovencev, vsi drugi pa so bili Furlani. Razume se, da so socialisti prišli na shod zgolj z namenom motiti govornike in delati zmešnjave na zborovanju. Ko je predsednik »Narodne delavske organizacije«, dr. Jos. Mandić, otvoril shod in jel govoriti, so jeli socialni demokratje razgrajati ter kakor divji kričati: »evviva socialismo internacionale, abbaso nacionalismo sloveno!« Ker socialisti le niso hoteli mirovati, so jih Slovenci s silo iztisnili z zborovališča, nakar je med splošnim navdušenjem govoril gosp. dr. Mandić o pomenu in potrebi narodne delavske organizacije; istega vprašanja se je dotaknil tudi bivši socialist Jaklič, Škerlj pa je govoril o terorizmu socialnih demokratov. Nato je hotel govoriti socialist Mihavec, toda zborovalci so mu to zabranili, češ, da ga nečjejo poslušati, ker tudi socialisti preje niso hoteli poslušati dr. Mandića. Ko je bil dnevni red že skoro izperan, je prišel na shod državni poslanec dr. Rybář, ki se je pravkar vrnil z letovišča v Trst. Množica je poslance navdušeno pozdravljala in mu prila iskrene ovacije. V svojem govoru je dr. Rybář naglašal, da je iniciativa za ustanovitev »Narodne delavske organizacije« izšla iz delavskih krogov samih, ter spodbujal slovensko delavstvo, naj krepko vztraja v »narodni organizaciji« in naj se ne

plaši groženj raznih nasprotnikov. Po končanem shodu so zborovalci v dolgem sprevodu korakali skozi mesto in prepevali slovenske rodoljubne pesmi; tržaške ulice so zopet odnevale »živio« in »slava«-klicev, Italijani pa so bežali in se skrivali kakor plašni zajci. Ko se je zvečer stemnilo, so socialisti prihrumeli pred »Narodni dom« in pobili nekaj šip, pač hoče se masševati za to, ker so na shodu pri Sv. Ivanu tako grdo pogoreli.

— **II. shod narodno-radikalnega dijaštva v Celju.** Iz Celja nam javljajo: Zanimanje za ta shod je izredno veliko ne samo med slovenskim dijaštvom, marveč tudi v naprednih slovenskih političnih krogih. Dosedaj se je prigrasilo okoli 150 akademikov. Pripravljali odbor je dobil obvestilo, da se shoda udeležijo državni poslanci Ivan Hribar, Fran Roblek in Vinko Ježovnik ter goriški deželni poslanec dr. Henrik Tuma. Na shodu se bo razpravljalo o dveh velevažnih točkah — o narodno-obrambenem delovanju in o svobodni soli. Obe ti vprašanji ste splošno narodnega pomena in morate zanimati vse narodno misleče kroge, predvsem pa rodoljubno naše učiteljstvo. Pripravljali odbor torej vabi slovensko učiteljstvo, naj se shoda narodno-radikalnega dijaštva udeleži v čim največjem številu, saj sprejme dijaštvo učitelje kot pionirje omike in prosvete z odprtimi rokami v svojo sredo, računajoč na njih krepko sodelovanje in izdatno podporo pri delu za izobrazbo in osamosvojitvev slovenskega naroda.

— **Klerikalnem v odgovor.** Piše se nam iz Skofje Loke: V zadnjem sobotnem »Slovenec« je veseli klerikalna stranka imenovanja svojega kandidata nadučiteljem. Privoščimo njemu tudi mi, ker poznamo dobro njegove žalostne razmere, mislimo si pa, da bi ne bilo potreba toliko agitirati in iskati podpisov zanj, ako bi bil sedanji nadučitelj v resnici tako priljubljena oseba kot piše »Slovenec«. Da pa ravno večini staršev ni všeč to imenovanje, se vidi pri onih, katerim je v resnici mar njih otrok duševni napredek. Poznamo namreč par kmetov, katerim je sedaj zelo žal, da so oddali svoj podpis za Vašega pristaša, ko so izvedeli proti komu je bilo pravzaprav naperjeno tisto nabiranje imen. Če bi se za koga drugega toliko agitiralo, kot ste Vi za Vašega kandidata, bi gotovo prodrli, če bi se tudi ne šel predstaviti skofju, kot je peljal Šinkovec Kramarja. Učitelj Flis je odločno zavrnil ponudbo, ko se je hotelo tudi zanj pobirati podpise, češ, da se on ne bojuje s tako podlimi sredstvi kot klerikalci. Da on ni bil imenovan, je nam še toliko bolj žal, ker smo ravno v zadnjem času najbolj spoznali njegov odkrit značaj. Da bi bilo le več takih mož v Loki, bi kmalu zavela čisto drugačna sapa v našem mestu. Ker mu klerikalci ne morejo nič očitati, pridejo na dan s takimi otročarijami, kakršne bi čast delale le Ipavčevemu Tinčetu. Poučite se raje drugič, če mislite spraviti kaj v javnost, ker ravno g. Flis ni bil kriv, da je prišel na tablo tisto ponesrečeno napis za gradom, ampak zmotil se je oni, pri katerem ga je g. Flis naročil. Le smeti se le, saj Vas bodo ljudje vedno bolj spoznavali in kdor Vas enkrat spozna, postane gotovo Vaš odločen nasprotnik. — Upamo, da Vam to zdaj zadostuje. Če se pa boste še kaj vtikali v te zadeve, pridemo mi z dejstvi in dokazi na dan, ki bodo kompromitirali Vašo celo stranko in bodo ravno Vašemu ljubljencu jako neljubi. Torej kakor hočete; mi smo pripravljani na polemiko. Potem je presenetil »Slovenec« javnost z jako važno novico, s katero je mislil udariti po liberalnih damah. V oči ga bodejo kadilke. Ali revež samega sebe toleče po glavi in mogoče misli, da nam ni znano, da je ravno zadnjič par romare kadilo v kupeju, ki so šle s Šinkovcem na Sveto goro in da so ravno tiste romarice kadilke tudi članice katoliškega izobraževalnega društva. Svetujemo Vam še enkrat, da se dobro informirate poprej, predno kaj spravite v javnost, ker vidite sedaj, kako si samim sebi zadajete zausnice. Kdaj pa boste poročali o romanju na Sveto goro? Le ne pozabite tedaj omeniti tudi o preljubznjem in precej glasnem božanju gospe podpredsednice izobraževalnega društva po onem delu telesa nje-nega moža, ki se rabi pri sedenju. — Če je to res, bi mi svetovali temu zakonskemu paru, naj se boža na ta način samo doma, da ne bo delal drugih skomine fajmoštru Šinkovcu in ga motil v spanju.

— **Šentlovrenska fara** se je za nekaj tednov iznebila znanega fajmoštra »Oberkonsumarja« A. Oblaka. Kakor poročajo, se vlači tam nekje po Gornjem Avstrijskem in Bavarskem. Primanjkuje mu baje študij za njegov »kšeft« in ministrstvo se je res tako daleč spozabilo, da mu je dovolilo 400 K podpore. Ko bi bil Tone te kronce daroval le svoji zadrugeci, ki tiči do vratu v dolgih in

se bolj brigal za stavbo in pravilno napravo, oziroma odtok mlekarne. Čudno čuda, da se že ni legar preselel iz sosednjega St. Vida v našo faro. Voda se že itak počasi odteka, sedaj pa še ta nesnaga, da mora biti cela dolina deležna mlekarških pomij. Stori si smo že odločne korake in ne odnehamo, naj si župan še tako sili fajmoštru pod sukunjo, dokler ne bo naprava urejena popolnoma po zdravstvenih predpisih. Farovski podrepniki so seveda po stari navadi po pasje ponižni in ko bi Temenico izpeljali tudi skozi Oblakovo stranišče, bi ne bilo nikakih ugovorov. Mi pa smo sploh bili in ostanemo načelni nasprotniki vsem farovškim zadrugam in jih bomo pobijali, kjer in kakor bomo mogli. Klerikalcem je samo za mavho, to nas uči bridka izkušnja, blagor ljudstva jim je deveta briga in prav tak in nič boljši je naš Oblak. Nepremišljeni kmetje, no, prav veliko jih ni, mu takorekoč donajajo zastoj mleko, on pa prav drago »puter« prodaja in vleče mastne procente pri »Gospodarski zvezi«. Le pogledjte farovške prašičke, kako so lepo okrogli. Ali jih je mar Oblak zredil? Pamet, pamet, uboga para. Ouderhi, izkoriščevalci, pijavke ubogega kmeta so in nič drugega. Tudi vam se bodo odprle oči, a žal prepozno, ko vam zapoje boben in boste morali liki bosanjski beguni s trebuhom za kruhom. K sklepu naj še omenim, da nam je Oblak preskrbel patre iz vseh kotov kranjske dežele. V nedeljo nas je osrečil neki jezuit iz Ljubljane. Čekal je, da nimajo liberalci svojega boga, da nam je bog dal dušo, starši pa telo in mnogo drugih neslanosti. Spravil se je tudi nad nadučitelja Potokarja, ker uči fante narodne »Zirovnikove pesmi« in kriče povdral, da te zaljubljenke ne bodo rodile dobrega sadu. Radovedni smo, kaj novega izvemo zopet prihodnjo nedeljo.

— **Ljubljanske »Slovenske krščansko-socialne zveze« štajerska podružnica** namerava tudi to leto, in sicer ob zimskem času — kakor to čitamo v »Slovenskem Gospodarju« z dne 29. avgusta t. l. — prirediti »socialni kurz« v katerem kraju na Spodnjem Štajerskem. — Ker je predsednik štajerske krščansko-socialne zveze dobro znani kmetski general in poslanec, kaplan brez portfelja, dr. Korosec, si pač lahko mislimo, v kakšnem duhu se bode vodila »poučni« kurz. Zadnji »socialni« kurz v Mariboru nam je še dobro v spominu ter smo ga tudi v svojem listu dosti osvetili. Skrbeli bomo tudi nadalje, da bode izvedela naša širša javnost, kako poučujejo naši dični duhovni kmečki »rešitelji« slovensko našo mladino za prihodnje nje »socialno« delo. Na svideenje torej!

— **So pač zmirom tisti!** Od Mure se nam piše 30. avgusta: Kakor je tudi vaš list poročal, osvojili so si Slovenci po sedemnajstih letih zopet okrajni zastop gornjeradgonški. — Mi smo vedno poudarjali in trdimo to še danes, da je pri eminentno narodnih vprašanjih — zlasti ob jezikovni meji — postopati Slovencev vsikdar edino in solidarno brez ozira na kako strankarsko stališče! In le temu dejstvu se imamo zahvaliti, da je slovenstvo izšlo zmagovalno ob zadnjih volitvah v okrajni zastop v Gornji Radgoni. — A glej! »Kmečka zveza«, oziroma nje trobilo, poslednji »Slovenski Gospodar«, pa glasno kliče v svet, da je zmagala nekako le ona, kajti ko skala trdno so stali možje ob narodno-kmečki strani.... — Pojte se solit, vi »zvezarji«, z vami ni govoriti več resne besede!

— **Proti zvezar.** — **Odlikovanje.** Orožniški stražmešter v Ljubljani Friderik Praprotnik je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

— **V pokoj je šel višji revident** pri državnih železnici v Beljaku Ant. Sveeter dobil pri tej priliki naslov nadzornika.

— **Premečen je iz službenih ozir** Maks Rohlena, stavbni komisar državne železnice na Jesenicah k železniškemu vodstvu v Schwarzbach.

— **Poštna vest.** Absolvirani pravnik dr. Julij Bartoli v Labinju je imenovan konceptnim praktikantom na e. kr. poštnem in brzojavnem ravnanstvu v Trstu.

— **Solska vest.** Za provizoričnega učitelja na Studencu je imenovan absolvirani učiteljski kandidat gosp. Josip Potrato.

— **Iz gledališke pisarne.** Dramski repertoire za bodočo sezono je sledeči: I. Cankar: »Hrepenenje«, »Nioba«; Z. Jelovškova: »Ljubzen«, »A. Medved«, »Janez Kacjanar«, »Za pravdo in srce«, »Ks Meško«, »Na smrt obsojeni«; H. Nučič: »Ubijalci«, A. Robida: »V somrak«, »Vampir«, »Mrlič«, »Mary«, M. Begović: »Gospa Walevska«, A. Milčinovič in M. Ogrizović: »Prokletstvo«, I. Vojnović: »Smrt majke Jugovića«, St. Przybyszewski: »Zlato runo«;

M. Gorki: »Malomeščanje«, »Otroci solca«, A. Čehov: »Stric Vanja«, »Utva«, Bernstein: »Tat«, A. Dumas ml.: »Francillon«, M. Hennequin in P. Veber: »Florette in Patapon«, Molière: »Namišljeni bolnik«, »Tartuffe«, E. Rostand: »Cyrano de Bergerac«, J. Verne in E. d'Enery: »Na pustem otoku«, G. Rovetta: »Nepošteni«, L. Fald: »Maškara«, F. Grillparzer: »Prababica«, G. Hauptmann: »Bobrov kozuh«, »Tkalcji«, »Roza Bernd«, L. Lipschütz in R. Lothar: »Velika srenja«, Roda-Roda: »Dana Petrović«, K. Schönherr: »Kresni večer«, F. Schönthan in G. Kadelburg: »Dva srečna dneva«, A. Schwayer: »Red iz nravnosti«, H. Sudermann: »Živi življenje«, K. Weisz: »Oblastnem kruhu«, B. Björnson: »Čez našo moč«, H. Ibsen: »Rosmersholm«, »Stebri družbe«, A. Strindberg: »Oče«, K. Green in C. Doyle: »Sherlock Holmes«, W. Shakespeare: »Hamlet«, Sofoklej: »Antigona«.

— **Sestanek članov slovgledališča.** Pomemben dan je bil včeraj za slovgledališče. Lepa vrsta igralcev in igralke ter pevcev se je zbrala na poziv g. intendant prof. Juvančiča včeraj v gledališki dvorani k prvemu shodu, da se seznanijo in pouče o svojih novih dolžnostih in določilih intendantske. Nikdar še slovgledališče ni imelo toliko umetnikov angažiranih. Krasen repertoar in program, ki ga je skrbno pripravila intendantsca za bodočo sezono, stavi na igralce in pevce največje zahteve in daje upanje, da bo sezona vseskozi zanimiva in v umetniškem oziru kolikor mogoče popolna. V svojem odličnem govoru je spodbujal igralce gosp. intendant k marljivemu skupnemu delu in naglašal, da je pogoj uspešnega dela dobra disciplina. — V imenu igralcev in igralke je govoril g. Danilo približno takole: Gospod intendant! Kot nestor slovg. igralcev si dovoljujem nekaj besedi. — S tem, da ste Vi g. intendant stopili na čelo tega zavoda, se je izpolnila ne le slovenskim igralcem želja, ampak tudi, smelo lahko trdim, vsem onim ki jim je za napredek tega prvga slovg. kulturnega zavoda — Vaša oseba in Vaše dosedanje delovanje brez vsakih osebnih koristi, v prid slovgledališča, je našlo v krogu vseh dobromiselnih razumevanje in priznanje in daje jamstvo, da dosežemo oni vzvišeni cilj, za katerim stremimo, — da se bomo v umetniškem oziru lahko kosali z drugimi slovanskimi gledališči. Obenem pa Vas prosim, gospod intendant, v imenu svojih kolegov in kolegij, da upoštevate težnje svojih vdanih igralcev in da posvetite svojo skrb tudi socialnemu ugledu igralcev. — Podlaga trajnemu napredku bi tudi bila, da posvetite svojo pozornost penzijskemu zakladu, da bi se osigurala prihodnost slovg. igralcem. Prepričani pa bodite, gospod intendant, da imajo člani slovg. gledališča resno voljo Vas podpirati z vsemi svojimi skromnimi močmi in silami, da se sezona prične in završi v vsakem oziru častno in kar nam pomoz bog!

— **Skandalozni prizori na Dunajski cesti.** Piše se nam: Tovarnar gosp. Polak ima v svoji hiši snopsarj ali gostilno, kjer se zbirajo prav čudni elementi. Kdor je šel včeraj tam mimo, ravno ko so ljudje šli k božji službi, je imel priliko videti »ganljiv« prizor. Neka pijana ženska se je primajala iz Polakove gostilne. Klela in pridušala se je in vpila take reči, da je groza spreletavala spodobnega človeka. Rabila je izraze, ki se jih čuje pač samo v klerikalnih beznicah. Taki in podobni slučajji in prizori se zgodijo večkrat. Skoro vsak dan je kaj. Pijanec, ki ima svoje zavetišče v Polakovih »gostilni«, je pretečeni teden ob 3. uri pop., ko je šlo največ otrok na sprehod, stal sredi ceste in razkazoval dele svojega telesa, poleg pa zbijal take »dovtype«, da so se gnusili še nerazsodnim otrokom. Priporočali bi nastavljenim organom, naj strogo pazijo na take stvari. Posebno bi pa priporočali g. Pollaku, ki je tako pobožen in ima svoj nos v vsakih klerikalnih pomijah, naj pazi na nasledke, ki jih povzroča pri njem zaužitji alkohol, če hoče, da bo vsaj lahko rekel s tistim, ki se je spovedoval: »malo molil, malo klel, pa sva kvit«. Toliko v svarilo. Če se razmere ne spremenijo, bo treba seči po drugih sredstvih. Tu smo priobčili le nekaj malega, vemo pa, da so se v tej snopsariji zgodile sviujarije, ki jih še papir ne prenese.

— **Društva notarskih kandidatov graškega nadsodišča v Ljubljani.** I. redni občni zbor bo v nedeljo dne 15. septembra ob 10. uri dopoldne v vrtnem salonu hotela »Ihrija« v Ljubljani s sledečim dnevni redom: 1. Poročilo odborovo o društvenem poslovanju v preteklem letu. 2. volitev: a) predsednika, b) 5 odbornikov in 2 namestnikov, c) 2

računskih preglednikov. 3. Določitev letnega prispevka za prihodnje društveno leto. 4. Nedeljski počitek v notarskih pisarnah. 5. eventualna sprememba pravil. 6. volitev razsodišča. 7. služajnosti. Odbor vljudno prosi vse gg. tovariše, ki so člani društva, da se tega občnega zbora zanesljivo udeležijo ali pa dajo zastopati po pooblaščenih; one gg. tovariše pa, ki še niso člani, se s tem vabi, da pristopijo k društvu.

Kemična tovarna v Mostah. Na sobotno notico o tej tovarni smo prejeli naslednje pismo: Trditelj, da moj uradnik g. Brabletz, ki ni poslovodja, s podrejenimi mu delavci slabo ravna ali jih psuje, nikakor ne odgovarja resnici. Delovodja Brabletz, kateri sploh nemškega pokolenja ni, tudi ne pride v položaj, vse v tovarni uslužbene delavce opsovati, ker mu je bilo doslej le dvoje, in največ četvero delavce podrejenih s kojimi pa se je najbolje razumel. — Z odličnim spoštovanjem G. Giulini — Dr. Friderik Hirsch.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolnito mesto sekundarija z ad-jutom letnih 1200 K, 20% druginjsko doklado ter prostim stanovanjem. Prosilci za to mesto naj predložijo svoje z dokazili o starosti, doktoratu medicine, o eventualnem dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje do 25. septembra 1907 vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Ogenj. Posestniku Francetu Mercunt v Bišečah pri Ihanu je pogorelo vse gospodarsko poslopje in veliko žita in mrve. Zavarovalnica je nizka.

Odklikovanje. Za 40letno zvesto službovanje je dobil častno svetinjo Ivan Rebelj, hlapec v uršulinskem zavodu v Škofji Loki.

Nesreča. V Stari Loki je deska udarila po treh Janeza Zontarja tako močno, da je drugi dan nato umrl.

Na Bohinjski Bistrici je otvoril gosp. Doktorič nov hotel „Rodica“.

Umrila je dne 2. t. m. gospa Josipina Avčin iz ugledne narodne rodbine Avčinoval v Trnju pri St. Petru na Krasu.

Srbsko učiteljstvo v Postojnski jami. V sredo je posetile 18 srbskih učiteljev in učiteljic Postojno. Ogledali so si postojnske šole in jamo. Postojnska jama jih je, kakor so naglašali, naravnost očarala. Obedovali so v Arkovi gostilni, kamor je prišel tudi postojnski salonski kvartet in njim v čast zapel nekaj pesmi. Popoldne so se Srbi odpeljali v Trst, odkoder so namenjeni še v Benetke.

Na kamniških planinah bo 8., 9., 10., 11. in 12. septembra (od Grintovca do Ojstrice in v predgorju) lov na divje kozle. Občinstvo se opozarja, da naj v tem času opusti hojo po kamniških planinah, da se ne zgodi kaka nesreča in se ne moti lov.

Prostovoljno gasilno društvo v Stožičah priredi v nedeljo, dne 8. septembra pri Vrbančku v Stožičah, ustanovno veselico.

Duhovniki trboveljske župnije t. j. župnik in trije kaplani so, kakor se nam piše iz Trbovelj, demonstrativno prijavili svoj izstop tamošnje moške podružnice šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Krasna ilustracija vzornega rodoljubja naše „narodne“ duhovščine!

Nezgod. S Hrastnika ob Južni železnici se nam piše: Pri naši kemični tovarni udrla se je baraka, ki je bila postavljena na travrhazh preko potoka ter je pri tem kakih 1000 vreč, napoljenih z barvilom, padlo v vodo. Večinoma je roba seve pokvarjena ter ni več za rabo.

C. kr. avstrijske državne železnice. Z dnem 15. avgusta t. l. se je otvorila med postajama Slovenj Gradec in Turiška vas pri km 1015/6 proge Zeltweg-Celje ležeča postajca Sv. Martin pri Slovenjem Gradcu za osebni in prtljajni promet.

Premena posestva. Iz Celja se nam piše: Gostilno „Pri Jeleni“ je kubil oštir iz Maribora, g. Katsch. Dosedanji najemnik te gostilne, — na Dunajski cesti — g. J. Koštomaj, se preseli na svoje posestvo pri Sv. Juriju ob Južni železnici. Z g. Koštomajem izgubijo celjski Slovenci značnega, zanesljivega moža, ki je bil vsikdar na mestu, kadar se je šlo za dobre slovenske stvari.

Grad Lemberg pri Dobrni blizu Celja, kakor se nam od tam poroča, je z vsem obširnimi zemljiščem vred kupil g. Berdajs, veleposestnik na Savi ob Južni železnici.

Sanitarna skrb mesta celjskega. Iz Celja, dne 31. avgusta: Ob belem dnevu se vozijo iz hiše milarja Koste na Grabnu na odprtem vozu smrdljive kosti, katere Kosta skupuje, — ne da bi se prej, kakor je to vendar zaukazano, razkuževale (desinficirale). Penitrantni vzduh se daleč na okrog širi pri tem izvažanju!

nju! A naš slavnih mestni urad to vse dopušča ter ničesar ne vidi. Če pomislimo, da je v neposredni bližini Kostove milarne dakliška ljudska in meščanska šola in ne daleč proč tudi šola šolskih sester, potem moramo tako počenjanje najostreje obsoditi. Sicer pa ta Kostava milarna sama na sebi dan na dan razširja tolikanj „milih“ vonjav, da se kar čudimo, kako je mogla sploh mestna šolska oblast pripustiti, da se v tem rajonu nahaja tako učilišče! Pa kaj! Kjer je Nemeec gospodar, tam se ne upošteva predpisov. Higijena je sploh pri nas v Celju čisto stranska reč. O tem bi lahko govorili mnogo ter prišli z argumenti na dan, da bi se gospodje pri našem magistratu, posebno pa še g. mestni fizik, kar prijeli za glavo. A zdaj še molčimo; ne rečemo pa, da bi ob svojem času ne rekli svoje. Pribiti hočemo danes le dejstvo, da se v Celju v sanitarnem oziru gode stvari, ki glasno kriče po radikalni odpravi!

Utonil je v Savini 14letni Ignacij Kopriva iz Arjevsi pri Petrovčah. Pri kopanju je zašel v 4 metre globoko vodo in se ni mogel rešiti.

Zopet žrtve prenapetega militarizma. Že v soboto so poročili graški časopisi, da so vsled prenapetih maršev preko Radelja umrli trije vojaki, omagalo pa je do 300 vojakov, večinoma Slovencev. Te strašne vesti dosedaj vojaške oblasti niso ovrgle. Menda jim pa žrtve še ni bilo dosti, zakaj, kakor poroča „Arbeiterwille“, so morali v Vuzenici vojaki že ob pol 2. popolnoči vstati, dobili so tople črne vode, ki so pri vojakih imenuje kava, nakar so morali hoditi po prašni cesti v najhujši vročini do St. Pavla v Lavantinski dolini, kjer so dobili kosilo šele ob 7. zvečer. Ni čudno potem, da je baje samo pri 17. polku omagalo nad 100 vojakov, a vsled solnčarice so umrli zopet trije vojaki. Tako vsaj poroča „Arbeiterwille“. Pomisliti je treba, da je to šele nedolžno zbiranje k manevrom. — Starerska nemška poslanca dr. Hofmann-Welshhof in Einspinner sta brzojavno protestirala pri vojnem ministrstvu ter zahtevala nemudoma strogo preiskavo, sicer bodo poslanci primorani, takoj pri zopetnem sestanku državnega zbora z vsemi parlamentarnimi sredstvi nastopiti najodločnejše proti taki zlorabi vojakov.

V Rihenbergu na Goriškem, kjer so večeraj odkrili spominsko ploščo pesniku Gregorčiču, je baje prišlo do krvavega pretepa med klerikali in napredjaki. Natančnih poročil nimamo, pričakujemo pa, da nam somišljeniki nemudoma pošljejo točna poročila o dogodku.

Nova orožniška postaja se je ustanovila pri Sv. Luciji pri Tolminu. „Balkan“, hrvaški dnevnik v Trstu, o katerem smo že javili, je izšel večeraj v Trstu. List bo izhajal vsak dan razen nedelj in praznikov. Po pošti stane do konca leta 8 kron.

Severo-nemški Lloyd otvori prihodnji mesec v Trstu potniško pisarno, ki se bo pečala zlasti z izdeljevanjem.

Italijanstvo Trsta stoji na zelo šibkih nogah, kakor se je pokazalo v soboto zvečer, ko so se zbrali Italijani, da protestirajo proti slavnosti in sprevodu Slovencev pretekle nedelje. Prišli so vsi, ki so bili ogorčeni in užaljani radi nastopa slovenskih trobojnici in bilo je teh vseh samo 80! Med temi je bilo ohih 20 Mazzinijancev, ki so bili po notah nakleščeni, da so imeli res pravico protestirati!

Posledica roparskih napadov v Trstu. Vedno se množijo roparski napadi v Trstu so docela opravičeno razburili tržaško prebivalstvo, ki pred temi roparji ni varno niti ob belem dnevu. Poseben strah pa ima pred njimi mehanik Rihard Maraspin. Ko je v petek zvečer pristopil k njemu neznanec in ga poprosil ognja, da bi prižgal svalčico, pomolil mu je Maraspin mesto užgalice pod nos samokres, misleč, da je prosilec roparski napadalec. No, tudi ta ni vzel stvari tako lahko, zato je pozval bližnjega redarja, ki je odvedel Maraspina na policijsko stražnico, kjer so vsi stvari vzeli na protokol.

Za ustanovitev italijanske gimnazije v Pulju so priredili večeraj Italijani v javnem parku veliko veselico.

Velikega morskega volka so videli te dni v Pulju v ondotnem pristanišču.

Tuji v Ljubljani. Mesece avgusta je prišlo v Ljubljano 5196 tujcov; 487 več kakor prejšnji mesec in 200 več nego isti mesec lanskega leta. Od teh se je nastanilo v hotelu „Union“ 956, pri „Slonu“ 814, pri „Maliču“ 417, pri „Lloyd“ 472, v „Ilijji“ 417, pri Struklju 199, pri „Južnem kolodvoru“ 320, pri „Avstrijskem cesarju“ 257, pri „Grajčarju“ 149, na Bavarskem dvor“ 177 v ostalih gostilnah in prenočiščih pa 1018 tujcov.

Ponarejeni goldinarji krožijo zopet po Ljubljani, ki so pravim zelo podobni, letnico imajo 1878. Od pravih pa se ločijo v tem, da so meglene, svinčenosive kovinske barve, se čutijo nekoliko mastni in imajo slabo vtisnjeno geslo: „viribus unitis“ na robu. Ker so sicer dobro narejeni in imajo tudi čist in pravilen evenk, je treba torej dvojne pazljivosti pri prejetanju goldinarjev.

Umrila je v Smartnem pri Litiji dne 30. pr. m. po daljši mučni boleznii gospa Marija Robavs, soproga gospoda Ivana Robavs, podžupana šmartninskega, načelnika gasilnega društva, posestnika, mesarja in gostilničarja. Umrila je v starosti 34 let. Pokojnica, hčer bivšega načelnika, znanega klobučarja in vnetega narodnjaka, umrlega g. Gregorja Po-rente, je bila izvanredno blaga duša. Dne 27. februarja je pridobila po nesreči opeklino. Prenašala je bolečine in vsled te nezgode nastale nasledke z občudovanja vredno potrpežljivostjo ter še do slednjih dni z vsi skrbnostjo nadzorovala gostilno in kuhinjo, ki je vsled njene spretnosti daleč na okrog sloveča. Bodi ji ohranjen prijazen spomin!

V Cadrmljah so v nedeljo teden prav slovesno odkrili nagrobni spomenik za nadučitelja Bogom. Malenška in učitelja Velkega. Slavnosti se je udeležilo 20 učiteljev in učiteljic, deca čadramljske šole, krajni šolski svet, občinski odbor in izvanredno mnogo občinstva. Ko so konjiški pevcji odpeli »Nad zvezdami«, je g. nadučitelj Brumen v daljšem govoru očrtal velezaslužno delovanje učiteljev sploh, a potem še posebej ono rajnega Malenška za Čadramlje in njihovo šolo ter se zahvalil darovalcem prispevkov za lep spomenik. Nato so pevci še zapeli »Blagor mu«. Čadramljani in Oplotničani pa so pokazali ob tej priliki, da imajo pokojnega Malenška v blagem spominu in da so mu hvaležni za obilni trud, ki ga je imel v izvrševanju svojega poklica. To je bilo lepo; kajti s tem, da so počastili Malenškovo spomin, so počastili in sami sebe.

Nevarna tuja. Pred tremi dnevi sta se v nekem tukajšnjem hotelu nastanila dva precej elegantna tučca, ki sta se podpisala za Jožefa Kovacs in Gotfrida Bela iz Erzsibet-Falve. Tučci so sicer tukaj vseh narodov dobro došli, a take, ki sta bila ta dva, pa naše mesto odločno odklanja. Vsakdo, ki kako mesto obišče, ima namen, da si ogleda znamenitosti tega, ta dva pa se za lepo lego okolice nista prav nič zanimala, temveč sta se v soboto podala k nekemu ključavničarskemu mojstru ter s seboj prinesla dolg železen drog in ga dala na koncu ojstriti in nasekati neke žice, iz koje bi se potem dali napraviti vitrihi. Ključavničar, previden in pošten mož, je sicer delo prevzel, a ker pa taki gospodje navadno ne potrebujejo vitrihov in kamnoseškega orodja, ju je ovadil stražnik, ki je čakal na »kunčaft« toliko časa, da je prišla, in sicer sam v osebi Kovacs samega, katerega je takoj aretoval, drugi pa, ko mu je zaveda postala jasna, jo je naglo odkuril iz mesta. Aretovani Kovacs pripoveduje, da mu je to dal vse Bela in kaj da je posebno v vitrihi hotel, noče povedati. Za železni drog pravi, da bi ga rabil sam, kadar bi stopil pri kakem stavbniku v delo. Pripovedoval je nadalje, da je Bela agent, on pa da je pred tremi tedni zapustil delo pri nekem zidarskem mojstru v Budimpešti, kojega imena pa ne ve. Kovacs pa ni tako nedolžen, kakor se dela. Policijska se je o njem brzojavnim potom informovala v Budimpešto, odkoder je dobila sporočilo, da je bil že šestkrat zaradi hudodelstva tatvine kaznovan in ga zaradi istega delikta ogrske oblasti zasledujejo že od leta 1901. Iz vsega je razvidno, da sta si ogrska gospoda oskrbela opisano orodje, da bi kje izvršila kak vlom, potem se pa odpeljala po »kšeftu« dalje, policija pa bi po storilici najbrže zastoj rešerširala. Pobegli Bela je okoli 28 let star, je srednje vitke rasti, okrogločlen, bolj majhnih črnih brk, je oblečen v črno obleko, ima črn mehak klobuk, belo srajco, črno ovratnico in tak površnik. Torej pozor! Pripomniti moramo le toliko, da so v Ljubljani tla za tuje-tatve prevročna in jim zaradi tega svetujemo, da naj jo nikari ne posejajo!

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa ima tekoči teden sledeči velezanimiv spored: Nepričakovana gostija (smešno), veseloigra (komično), o kruhu (po naravi posneto), živahnih prizori (fantazija), prepozna ljubezen (drama v 13 slikah), ljubosumna soproga (jako smešno).

Čigavo je kolo? Pred kakimi 14 dnevi si je na Dunajski cesti izposodil neki gospod iz Trsta od nekoga neznanca kolo, za koje mu je dal zelo dobro odškodnino, neznanec pa rekel, da dobi kolo nazaj na kolodvoru, kjer ga bode pred vzhodom vlaka izročil. Gospod je kolo res izročil vratarju Renčlju na južnem kolodvoru, pri katerem pa se ni še dosedaj nihče zgabil zanje. Čigar je, ga dobi nazaj pri navedenem vratarju.

Odvzel je neki gospod nekemu sumljivemu človeku rjavo-belega lovškega psa, ki ga je hotel prodati za 5 K. Čigar je, naj se oglasi pri policiji, kjer izve gospodov naslov.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 150 macedoncev in 40 Hrvatov, 250 Hrvatov in Slovencev je prišlo nazaj.

Izpuščeni in najdeni. i. Sodar Josip Dežman je izgubil dva bankovca po 20 K. Jakob Hönig, trgovec, je izgubil črno denarnico z 20 K in 20 vinarji. Neža Popula je izgubila črno jopico vredno 10 K. Našel je Janez Gosmerc denarnico z večjo vsoto denarja. Na južnem kolodvoru je bilo najdeno oziroma izgubljeno: časniška pelerina, siva moška pelerina, kmečki dežnik, ženski solnčnik, ruta in 5 kil moke in palica. Prevoznik Andrej Gaber je našel zlato zapestnico.

* Drobne vesti. Avstrijsko orožništvo se pomnoži za 11 častnikov in 142 orožnikov. Od teh jih pride na Tirolsko 90, na Slezijo 40 in na Koroško 11.

Uršulinski samostan je zgorel v Vratislavi s cerkvijo vred. Nune so deloma že onesveščene z veliko težavo rešili.

Kolera v Nižjem Novgorodu se hudo širi. Vsak dan umrje do 10 oseb.

Dvorni svetnik — odvetnik. Brnska odvetniška zbornica protestira, ker je začel izvrševati upokojeni dvorni svetnik najvišjega sodišča Krška odvetništvo, dasi ima 11 200 K pokojnine.

Podmaršaal baron Albori, bivši vojni poglavar Bosne in Hercegovine, je obhajal včeraj 50letnico vojaškega službovanja.

Brivec — zdravnik. Trojar je pobegnil iz Budapešte. Sodišče ga zasleduje zaradi nenravnega zločina.

Trgovinski minister dr. Foit baje jeseni odstopi ter postane višji ravnatelj češke deželne banke.

Izpred sodišča.
Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Nepošteni natakari. Ivan Hirzinger iz Gracea je služil pri restavraterru Avguštinu Ederju v tukajšnji kazini okoli tri mesece za natakarija. V tem času je izmaknil Ederju sedem namiznih prtov, vrednih 101 K, nekemu drugemu natakariju 6 K vredno srebrno verižico, in nekemu neznanemu gostu 3 K vredno srajco. Ker je bil Hirzinger že večkrat radi tatvine kaznovan, je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Zaradi razžaljenja cesarja se je imel zagovarjati Edvard Doltar, črveljarski pomočnik v Hujah. Nekega dne začeta svečana t. l. je v delavnici brez povoda, ne da bi se kdo menil z njim na postelji ležeč vpričo dvih tovarišev jel žaljivo govoriti o cesarjevi osebi. Obsojen je bil na 2 meseca težke ječe.

Social-demokratoma so ga zmerjali. Nekateri domačini iz Brega šaljiyo nazivljajo tamošnjega gostača Stefana Rudolfa »social-demokrata«. Tudi Švigeljjevi kosei so ga dne 6. julija t. l. ko je mimo šel, na enak način zbadali. Zvečer istega dne, ko je Rudolf že spal, so prišli oni kosei precej pijani pred njegovo stanovanje, Janez Švigelj je stopil k večnim vratom, po njih tolkel in klical »social-demokrat«. Obdolžena je to prebudilo, je vstal, in vzel za vežnični vrati se nahajajočo sekiro in ž njo udaril Švigeljna po desni nadlehiti, potem ga pa pahnil čez prag. Obdolženece pravi, da je v naglici in v strahu ravnal, ter da ni vedel, kaj je počel. Obsojen je bil na 3 tedne zapore.

Skrayna nesramnost. Jakob Dolenc, delavec na Belci, je prosil posestnika Valentina Merzlikarja, naj mu posodi vola in voz, da bo nekaj drv, ki jih je od Kožuha kupil, v Ljubljano peljal. Merzlikar je v lastno škodo ugodil njegovi prošnji, kajti drugi dan okoli dveh zjutraj, je res naložil seženj drv, ki so bile ob cesti pri Belci zložene, a so bile Merzlikarjeva last. Drva je za 16 K v Ljubljani prodal, s skupilom si pa močil suho grlo, dokler ni vsega pogнал. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Tatinska delavca. Brata Juri in Primož Smeje sta bila delavca pri tukajšnji trgovski tvrdki Juri Petrovšek. Stanovala sta s svojima ženama skupno na Selu. Imela sta v skladišču opraviti in prodano blago na postajo odvažati. Bila jima je ugodna prilika, si marsikaj potrebneza za dom preskrbeti. Žene sta jima opoldne donasali kosilo, nazaj grede sta pa košarice napolnili s ponvami, pisniki, skledicami, sekirami itd. Napravila sta svojemu gospodarju v kolikor se je dalo dognati, 40 K 42 vin. škode.

Vsi štirje so bili spoznani za krive in so bili obsojeni: Juri Smeje na 5 tednov, brat Primož na 4 tedne, oba v težko ječo. Žene Marija Smeje na 5 dni, Alojzija Smeje pa na 4 dni zapore.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. septembra. »Fremdenblatt« piše, da se je v zadevi nezgod, ki so se baje dogodile v Dunajskem Novem mestu, informiral pri vojnem ministrstvu in kornem poveljstvu, kjer se opoldne niso imeli nobenega obvestila o dotičnih dogodkih.

Dunaj, 2. septembra. Danes se je pričela pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnava proti maloruskim akademikom radi škandalov na vseučilišju v Lvovu. Zagovorniki so vložili več predlogov glede inkompetence dunajskega sodišča in radi pristitve privatnih udeležencev za priče. Sodni dvor je zadnji predlog že odklonil, o predlogu glede inkompetence pa sklepa danes popoldne.

Dunajsko Novo mesto, 2. septembra. Pri končanem divizijskih vajah se je prigodilo več nezgod, ki so imele najhujše posledice. Najbolj sta v tem oziru prizadeta 14. in 21. domobranski polk. Rezervist K. Krobotšek se je zgabil za bolnega. Ker ga je za zdravnik proglasil za zdravega, je moral korakati z drugimi vojaki. Med potoma je padel in so ga prenesli v bolnico. Tu je skoro nato umrl. Tudi neki drugi rezervist je umrl v vojaški bolnici iz istih vzrokov. Pri 21. polku je med pohodom padlo 80 m o z. Zdravnik je polkovniku svetoval, naj dovoli vojakom nemudoma daljši odpočitek, ker bo sicer polovica moštva popadala. Polk je res počival nekaj časa, a med potoma je zopet še onemoglo 50 do 60 m o z. Pri 25. polku se je zgabil za bolnega rezervist J. Mihaliček, oče treh otrok. Zdravnik je spoznal, da je zdrav in da se mora udeležiti vaj. Mihalička je med potom zadel solnčarica, da je bil na mestu mrtev; isto se je zgodilo tudi z rezervistom K. Rátkilom, ki ga je tudi zadel solnčarica. Med potoma sta padla še dva rezervista in umrla. Včeraj je bil polk na potu od 3. zjutraj do 3. popoldne. Na potu je onemoglo 156 m o z.

Celovec, 2. septembra. Na Radlju so vojaki streljali z ostrimi patroni. Ustreljen je bil neki častnik 2. bosanskega polka.

Dunajsko Novo mesto, 2. septembra. Pri divizijskih vajah 14. in 25. domobranskega polka se je ponesrečilo več vojakov. Nadčloveški napori in silna vročina so terjali mnogo človeških žrtv.

Išl, 2. septembra. Cesar je večeraj sprejel v enourni avdienci ministra notranjih del barona Bienertha, ki je interviniral tudi pri za-prišigi tirolskega namestnika barona Spiegelfelda.

Inomost, 2. septembra. Na gori Pfanhoruspitze se je ponesrečil neki častnik in oblezal polurtev v propadu. Rešil ga je oskrbnik gostilne na imenovani gori.

Baden-Baden, 2. septembra. V hotel »Stefanie« sta vionila dva tata, ki sta ukradla baronici Efrassy 90.000 frankov, baronu Rothschildu iz Pariza pa 100.000 frankov. O tatovih ni sledu.

Pariz, 2. septembra. Pri Nancyju je skočila s tira lokomotiva tovrnega vlaka. Strojniki in kurjač sta bila težko ranjena, en delavec pa težko poškodovan.

Berolin, 2. septembra. Iz San Rema javljajo, da se je tankaj uprl 7. polk, ki bi moral odkorakati na kolodvor. Vojaki so peli internacionalno himno ter odpovedali pokorščino.

London, 2. septembra. Pri Manuolu se je prigodila velika železniška nesreča. 21 oseb je deloma ubitih, deloma težko ranjenih.

Gospodarstvo.

— Obrtno pomožno društvo v Ljubljani je imelo meseca avgusta 119.116 K 91 v denarnega prometa, in sicer je bilo dohodkov 62.892 K 74 v, stroškov pa 59.015 K 05 v. Končno stanje meničnih posojil znaša 354.531 K 33 v, stanje hranilnih vlog pa 274.997 K 39 v.

— Splošno kreditno društvo v Ljubljani. Denarni promet meseca avgusta 1907: Sprejemki 299.246 K 61 v, izdatki 294.723 K 40 v, torej skupno 593.970 K 01 v. Od 1. jan. do 31. avgusta t. l. znaša pa denarni promet 5.213.655 K 03 v.

— Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu avgustu 1907 je 192 strank vložilo 49.655 K 89 v, 109 strank dvignilo 25.404 K 06 v, 12 strankam se je izplačalo hipotetičnih posojil 22.000 K, stanje hranilnih vlog 1.575.388 K 04 v, stanje hipotetičnih posojil 1.265.692 K 08 v, denarni promet 221.866 K 31 v.

Po vseh kulturnih državah registrirana

Na drobno ne prodajava.

LEVOVA ZNAMKA

18840

M. Joss & Löwenstein

c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurzi dun. borze 1. septembra 1907.

Denar	Bilag
96 05	96 25
98	98 20
96 40	96 30
110 05	115 40
92 50	92 70
109 60	109 80
98 60	99 30
104 60	102
99 85	100 85
97 70	98 70
96 75	96 60
95	96 50
99	100
104	104
98	99
99 25	100 25
98	99
99 25	100 25
98 50	99 50
99 75	100 75
99 90	99 75
98 75	99 75
294 20	296 20
99 25	100 25
147 50	149 50
238	242
142 50	145 50
262 25	268 25
268 40	274 40
230	234
97 75	101 75
182	183
20 75	22 75
435	441
86	88
89 50	93 50
60	64
45 50	47 50
26 25	28 25
63	67
85 50	89 50
448	454
155 40	156 40
658 25	659 25
1785	1795
637	638
746	747
240	241
783	787
592	598
117 40	117 60
541 50	542 50
263	267
471	475
136	140
11 36	11 40
19 14	19 17
28 48	28 52
33 94	34
117 40	117 60
95 65	95 85
2 58	2 54
4 84	5

Srečke

od l. 1860	147 50	149 50
od l. 1864	238	242
tizske	142 50	145 50
zem. kred. i. emisije	262 25	268 25
zem. kred. ii.	268 40	274 40
ogr. hip. banke	230	234
srbske a frs. 100	97 75	101 75
turške	182	183
Basilika	20 75	22 75
Kreditne	435	441
inomoške	86	88
Krakovske	89 50	93 50
Ljubljanske	60	64
Avstr. rdeč. križa	45 50	47 50
Ogr.	26 25	28 25
Rudolfove	63	67
Salcburške	85 50	89 50
Dunajske kom.	448	454

Žitne cene v Budimpešti

Dne 29 avgusta 1907.

Pšenica za oktober	50 kg	11 60
Rž	50	9 90
Koruzza " maj 1908	50	6 92
Oves	60	8 26

Meteorološko poročilo

Višina nad morjem 206. Srednji tlačni tlak 766 0 mm

avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
31. 9. sv.	735 9	18 7	sl. jvzh.	jasno	
1. 7. sv.	735 5	14 0	brevzvetno	soparno	
2. 8. sv.	734 6	24 5	sr. jug.	del. oblak.	
9. sv.	736 0	17 1	sr. jug.	pol. oblak.	
7. sv.	737 6	12 3	sl. svzh.	oblačno	
3. pop.	736 2	25 0	sl. svzh.	jasno	

Srednja predvčeršnjaja in včeršnjaja temperatura: 19 9° in 18 3°; norm.: 17 0° in 17 3°
Srednja včeršnjaja temperatura: 19 2°; norm.: 16 9°
Padavina v mm 0 0
Sinoči med 10. in 11. uro nevihta.

+

Potri najgloblješe žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo našo nepozabno in iskreno ljubljeno mater, staro mater in teto, gospo

Josipino Avčin roj. Valenčič
pos. in trg. soprogo

danes ob 2. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni prevideno s svetotajstvi za umirajoče v 62. letu starosti pokopali k sebi v boljše življenje.

Zemski ostanki predrage ranjce preneso se v torek dne 3. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče k večnemu pokoju.

Blago ranjko priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Trnje pri Št. Petru na Krasu, dne 2. kimovca 1907. 2925

Žalujoča rodbina Avčinova.

Išče se strojni ključar.

Reflektanti naj se osebno predstavijo pri predstojništvu c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani. 2905-2

Razglas.

Vsa zaloga Milan Hočvarjevega konkurznega sklada se bo eventualno kakor stoji in leži ob primernih ponudbah dne 6. septembra t. l. ob 10. dopoldne pri tukajšnjem sodišču soba št. 51 prodala na dražbi in se morajo zadevne ponudbe do označenega dne z 10% vadijem ponudbene kupnine vložiti v roke upravitelja konkurznega sklada.

Cenilna vrednost znaša po sodni inventuri za zalogo blaga K 22 000, za prodajalniško opravilo K 695 25.

V Celju, 31. avgusta 1907.

Upraviteljstvo Milan Hočvarjevega konkurznega sklada v Celju.

Upravitelj: **Ivan Wogg.**

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Basel, Paris, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo 4626-35

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana

v novi hiši „Kmetске pozajilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Dve hiši na prodaj.

Zaradi smrti posestnice gospe Hedvike Schuk se bo prodala dne 18. septembra t. l. prustovoljno na javni dražbi enonadstropna hiša št. 99 na glavnem trgu v Novem mestu, kjer se nahaja prostorna, za vsako trgovino pripravna prodajalna. Pri hiši je tudi gozdna parcela v Rasnem. Izključna cena 9300 kron.

Dalje 10 minut od Novega mesta blizu Božjega groba in deželne kmetijske šole na Grnu

Vila z balkonom.

prostornim pritličnim in prostornim podstrešnim stanovanjem z vodovodom v hiši. Tudi prostorna klet in obširen vrt je pri hiši. Izključna cena 11.750 K.

Ugodni dražbeni pogoji so na ogled pri c. kr. notarju g. dr. Pozniku v Novem mestu, kjer se bo ob 9. uri dražba vršila.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v SPLJTU. Stritarjevo ulico št. 2.

12-99

Delniška glavica K 2.000.000.

obrestaje vloge na knjižico in tekoči račun po 4 1/2% od dne vloge do dne vzdiga. — Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se „Hotelske družbe z omejeno zavezo Triglav“ po K 500—, 1000—, 5000— in 10.000.

Redni davek plača banka sama.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Mizarski pomočniki

spretni, se iščejo v delo ob dobri plači

Vprašanja na Arbeitssachweis der Tischler Morans J. Gitscher Wasserlauben 133. 2918

Klavir

preigran, se prodaja na Rimski cesti št. 17 I. nadstr. — Vpraša se od 2. do 3. popoldne. 2921

Kompanjon

se išče za dobro idočo stavbno mizarstvo. Kdo, pove uprav. „Sl. Nar.“. 2909-2

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Na razpolago je tudi klavir. Več se izve na Rimski cesti št. 7 vrata št. 5. 2920-1

Ceno se prodaja

lepo ornamentirana 3delna svetilka, za petrolej ali električno luč in 2 k njej prikladni stenski svetilki, dalje zastori s karnisami, slike in Linolejska preproga vse v najboljšem stanju.

Kje, pove upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 2923-1

Sprejmeta se dva dijaka

na hrano in stanovanje k boljši rodbini. — Vpraša se v Gosposkih ulicah št. 9, II. nadstr. 2895-2

Kateri zakonski brez otrok bi hoteli vzeti deklico brez očeta za svojo. Prijazna ponudba naj se pošlje na upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“ pod št. 111. do 1. oktobra. 29 9-1

Gospodična

s trgovskim kurzom, večša stenografija in pisanja na stroju, išče primerne službe. 2419-7

Ponudbe naj se blagovoljivo poslati na Alojzija Pogačnika, Miklošičeva cesta št. 6.

hiša

z velikim vrtom, še 11 let hišnega davka prosta. 2811-4

Več se izve pri g. STIRNU, v restavraciji v Sp. Šiški št. 22.

Kavarna „Leon“

V Ljubljani na Starem trgu št. 30 vsak torek, sredo, četrtek soboto in nedeljo vso noč odprta.

Z odličnim spoštovanjem Leo in Fanl Pogačnik.

Mihael Oblak

stavbni mizarski mojster

Glince pri Ljubljani št. 28

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Preračuni na zahtevanje zastoj.

Ces. kr. avstrilske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

Obhod v Ljubljano juž. žel.:

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

Obhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfovega.

11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja.

4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice drž. žel., Trsta drž. žel.

6-50 popoldne. Osebn. vlak iz Jesenic, Prage, Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Obhod v Ljubljano drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.

9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Kleparski pomočnik

dobi takoj delo pri

G. BOCAKU v Trziču

Gorenjsko. 2914-2

Zelo dobro vpeljana žganjekuharija

v bližini Ljubljane z mnogo odjemalci se radi rodbinskih razmer tako ugodno prodaja. Denarja je treba 12.000—20.000 gl. 2:60—14

Pogodbe pod „Priložnost 224“ na upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“.

Pozor, gg. trgovci!

Redka prilika!

Trgovina z meš. blagom

na debelo in na drobno z letnim prometom 80.000 K, blizu Ljubljane, tik farne cerkve, se odda v najem pod jako ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „G. M. L.“ na upraviteljstvo „Slovenskega Naroda“. 2924-1

Spretnega kočijaža

in hišnega hlapca

išče tvornica v mestu.

Nastov pove upraviteljstvo „Slov. Naroda“. 2911-2

Mlad moški,

ki je prost vojašine ter zna urno in čitljivo pisati, se sprejme v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani kot pisar.